

Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se
fredrik.norlund@regeringskansliet.se

Remiss – av SOU 2014:89 Slutbetänkande från Elbehörighetsutredningen – Elsäkerhet en ledningsfråga

Transportstyrelsen har anmodats att lämna synpunkter på rubricerad remiss.

Sammanfattning

Transportstyrelsen stöder betänkandet i dess helhet. Myndigheten konstaterar samtidigt att det idag saknas regler, såväl i Elsäkerhetsverkets som i Transportstyrelsens regelverk, för elinstallationsföretag som ska utföra elinstallationsarbeten på fartyg. Det saknas även sanktionsåtgärder för elföretag som inte efterlever föreskrifterna.

Transportstyrelsens synpunkter

Elsäkerheten på fartyg är idag inte garanterad, Arbetsmiljön bör därmed förbättras, och ansvarsfördelningen inom elsäkerhetsområdet behöver förtydligas. Ett bemyndigande att utfärda kompletterade föreskrifter behövs för att lämplig myndighet ska kunna föreskriva regler för de elinstallationsföretag som endast tillfälligt utför ett elinstallationsarbete på ett fartyg. Riskerna för elolyckor upplevs som höga, och Transportstyrelsen bedömer att ytterligare reglering kan vara nödvändig, men menar samtidigt att konsekvenserna av sådan reglering behöver utredas ytterligare. Ett eventuellt bemyndigande bör också omfatta möjligheten att utfärda auktorisation av elinstallatörer att utföra arbeten på fartyg samt, och om föreskrivna regler inte följs, rätten att förbjuda företaget fortsatt elinstallationsverksamhet på fartyg.

Transportstyrelsen saknar idag heltäckande säkerhetsföreskrifter för elföretag som utför elinstallationsarbeten ombord på fartyg. Föreskrifterna gäller endast ombordanställd personal. Därför hänvisar Transportstyrelsen i TSFS 2014:1 till elinstallatörsförordningen och elsäkerhetsverkets

föreskrifter. Dessa föreskrifter omhändertar dock inte de problem och riskområden som finns på ett fartyg.

När fartyg anlöper hamn ansluter sig en del av dessa till landbaserade elnät. Antalet landanslutningar ökar kontinuerligt. Spänningen kan röra sig från 230 volt lågspänning upp till 11 000 volt högspänning. Det krävs helt annan kompetens för elinstallationer på fartyg, jämfört med landsidan. Det är dock oftast företag från landsidan som utför elarbeten på fartygen i hamnarna och, när de arbetar ombord, täcks dessa företag inte in av varken Elsäkerhetsverkets eller Transportstyrelsens föreskrifter.

Transportstyrelsen har dokumenterat ett flertal undermåliga elinstallationer. Dessa elinstallationer kan i värsta fall leda till brand med mycket stora konsekvenser, till exempel om ett passagerarfartyg drabbas. I dagsläget finns ett aktuellt fall där en svensk redare är stämd i USA. I detta fall befarar man att en felaktig installation utförd av obehörig personal på varv har startat en brand som förstörde ett antal nya bilar. De bilder som Transportstyrelsen tagit del av visar ett tydligt felmontage av kraftkablar.

Genom att ge lämplig myndighet möjlighet att föreskriva på området skapas bättre förutsättningar för att öka säkerheten till sjöss, skapa en tryggare arbetsmiljö för berörd personal ombord, klargöra ansvarsområden mellan land- respektive sjösidan samt generera en säkerhetsnivå på fartygen som är likvärdig med övriga låg- och högspänningsanläggningar runt om i landet.

Betänkandet föreslår att Elsäkerhetsverkets får i uppdrag att genomföra en översyn av vilka former av elinstallationer som bör vara förenade med krav på kompetens och yrkeskunnande. Transportstyrelsens ambition är att komplettera detta med att åstadkomma detsamma på fartyg om myndigheten får det efterfrågade bemyndigandet.

Detta ärende har beslutats av stabschef Jacob Gramenius. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog sektionschef Pär Norling, strateg Karin Nordenö och utredare Per Wickenberg, den senare föredragande.

Jacob Gramenius
Stabschef